

Members del club de Beniparrell en una partida del Autonòmic de galotxa El Corte Inglés.

LEVANTE-EMV

Beniparrell, pedrera de figures

► El club de l'Horta Sud, un dels grans referents en la zona, és el que més equips femenins presenta en cada competició i ha format campions de la Lliga professional com Nacho, Jesús o Herrera

PEDRO VALERO VALENCIA

Encara que a Beniparrell s'ha jugat «tota la vida», el club de pilota del poble no es va fundar fins 1982. És a dir, que ja són més de 35 anys des que esta localitat del Horta Sud, que no arriba als 2.000 habitants, pot presumir de títols com el de El Corte Inglés o campions com Jesús, Nacho i Herrera. També de la seua pedrera de jugadores, que en els darrers anys han donat victòries i alegries al club, que ara continua creixent al carrer de pilota «El Zurdo».

Carlos Costa és el secretari, el monitor i un dels grans responsables del dia dia del club. Es va aficionar a la pilota de ben xicotet i gràcies a son pare i ara lluita per a que l'esport autocton continue respirant en una comarca on té molt de terreny per reconquerir. «A l'Horta Sud no hi ha clubs funcionant. Al nostre voltant la pilota ha desapa-

LEVANTE-EMV

Les germanes Puertes.

regut. A Silla o a Picassent hi havia, però han desaparegut. El gran problema no és trobar jugadores, sino gent que es responsabilitze dels clubs, que s'implique i treballa de forma desinteressada», diu Costa,

LEVANTE-EMV

Nacho, guanyador de la Lliga professional en 2010.

que es mostra satisfet per la capacitat de Beniparrell per atraure noves jugadores cada any. «Ténim moltes, som el club amb més xiques jugant i el que més equips presenta en les competicions. Noelia i Ana

Puertes són les més conegudes, però hi ha trenta jugadores entrenant i jugant cada setmana. Hi ha més dones que homes jugant», explica Costa. De fet, la seua dona, Vicen Martínez, és jugadora, tressorera

Sis equips lluitaran per la Lliga

► Els circuits professionals d'escala i corda i de raspall perfilen els seus últims detalls abans de començar este mes

P. V. VALENCIA

El Circuits professionals d'escala i corda i de raspall començaran este mes de gener per tal de que puguen finalitzar abans del mes d'abril, quan tot està preparat per

a que es pose en marxa un nou model de gestió esportiva i econòmica de la pilota.

D'esta manera, la Lliga de les dues modalitats es mantindrà dins dels paràmetres d'anys passats, encara que no s'han oficialitzat els calendaris de les partides ni els equips participants.

En un principi, en escala i corda està previst que es repetsca el model de campionat de l'any passat, pel que tornarà a haver-hi sis

equips que lluitaran pel títol. Una fase regular amb semifinals i final abans de concloure el torneig.

Tanmateix, queden per definir els equips, en el que s'espera que Puchol II i Soro III juguen en parella. Queda per resoldre el dubte del que passarà amb Pere Roc II, actual campió de la competició i finalista de l'individual el passat mes d'octubre.

En quant a les dates, es baralla que les primeres partides de la Lli-

ga puguen disputar-se el cap de setmana del 19, 20 i 21 de febrer. Cal recordar que el pròxim dissabte encara s'ha de disputar la final del Trofeu Fundació José Luis López, que enfrontarà a l'equip de Soro III, Félix i Tomás II i el de Puchol II, Raul i Carlos en escala i corda i el de Ian, Coeter II i Seve davant Sergio, Bristica i Tonet II en la modalitat de raspall. Serà l'últim trofeu abans de la Lliga i el nou model de gestió.

Las Claus

Any de fundació:
1982

Socis:
60

Modalitats de joc:
Galotxa, frontó, raspall i escala i corda

Títols més importants:
Interpobles de galotxa (2000, 2001, 2006 i 2011), Autonòmic Corte Inglés (1989, 2006 i 2007)

Jugadors més coneguts:
Jesús, Nacho, Herrera, Roberto, Noelia Puertes i Ana Puertes

del club i una de les culpables de que Beniparrell siga referent en la pilota femenina. «Vam començar les amigues jugant una partida de raspall en festes i ens va agradar. Volem més. Vam començar a entrenar i vollem competir amb altres xiques. I ací estem», afirma.

Els dos asseguren que el club de pilota és motiu d'orgull en el poble. «Els majors exis esportius del poble són en la pilota, encara que el nostre objectiu no és guanyar sino jugar, donar continuïtat a tot açò i que a Beniparrell hi haja pilota per molts anys», assenyala Costa.

En este sentit, l'equip de galotxa ja sap el que és guanyar l'Interpobles i el Corte Inglés, els dos grans títols. A més, les xiques han aconseguit el campionat de raspall per parelles i, a més a més, tres han sigut les figures que han passat pel club i que han guanyat la Lliga d'escala i corda: Nacho, Jesús i Herrera.

«Jo jugava al futbol, però Carlos va a vindre a l'escola per fomentar la pilota. Ens juntarem sis o set xiques i d'ahí existim un grup de jugadors», relata Herrera, que ara ha tornat a jugar en l'equip de galotxa.

«Vaig començar amb 11 anys, amb tots els amics. Poc a poc ens vam posar a entrenar en serio i sense donar-me per anar a jugar a Pelayo», explica Nacho, guanyador de la Lliga en 2010 i encara soci del club. Pedrera de figures.

LES PARTIDES DE HUI

- 1 ● Borriana
● 18.00 H ● Escala i Corda
● J. Salvador - Rafa
- Martí - Álvaro - Néstor
- 2 ● Xeraco ● 18.00 H ● Raspall
● Pablo - Josep
- Guardi - Canari

Resultats d'ahir:

Soro III - Tomás II Vs 60-25
Giner - Pere - Monnal
Punxa - Lorja Vs Vercher - Gabi 15-25

El moment dolç de Puchol II

El de Vinalesa ha brillat en dos dels tres trofeus importants de Nadal

VALÈNCIA | J. C. RODRÍGUEZ

■ A Puchol II no li han pesat els torrons allarg d'estes últimes setmanes de Nadal. Tot el contrari. El pilotari de Vinalesa s'ha convertit en el jugador més destacat després de brillar en dos dels tres campionats més importants d'esta 'mini' temporada de cap d'any. Travessa un moment dolç.

Tot va començar el 12 de desembre amb la primera semifinal del trofeu Mestres. Puchol II venia del seu 'tour' de One Wall per Nova York. Semblava que l'aventura americana li anava a passar factura en la primera semifinal del trofeu Mestres, però res més lluny de la realitat. En eixa primera partida del 'Mestres' disputada al trinquet de Pelayo va patir de valent, però al remat va guanyar, amb remuntada inclosa, a un trio encapçalat per Pere Roc II.

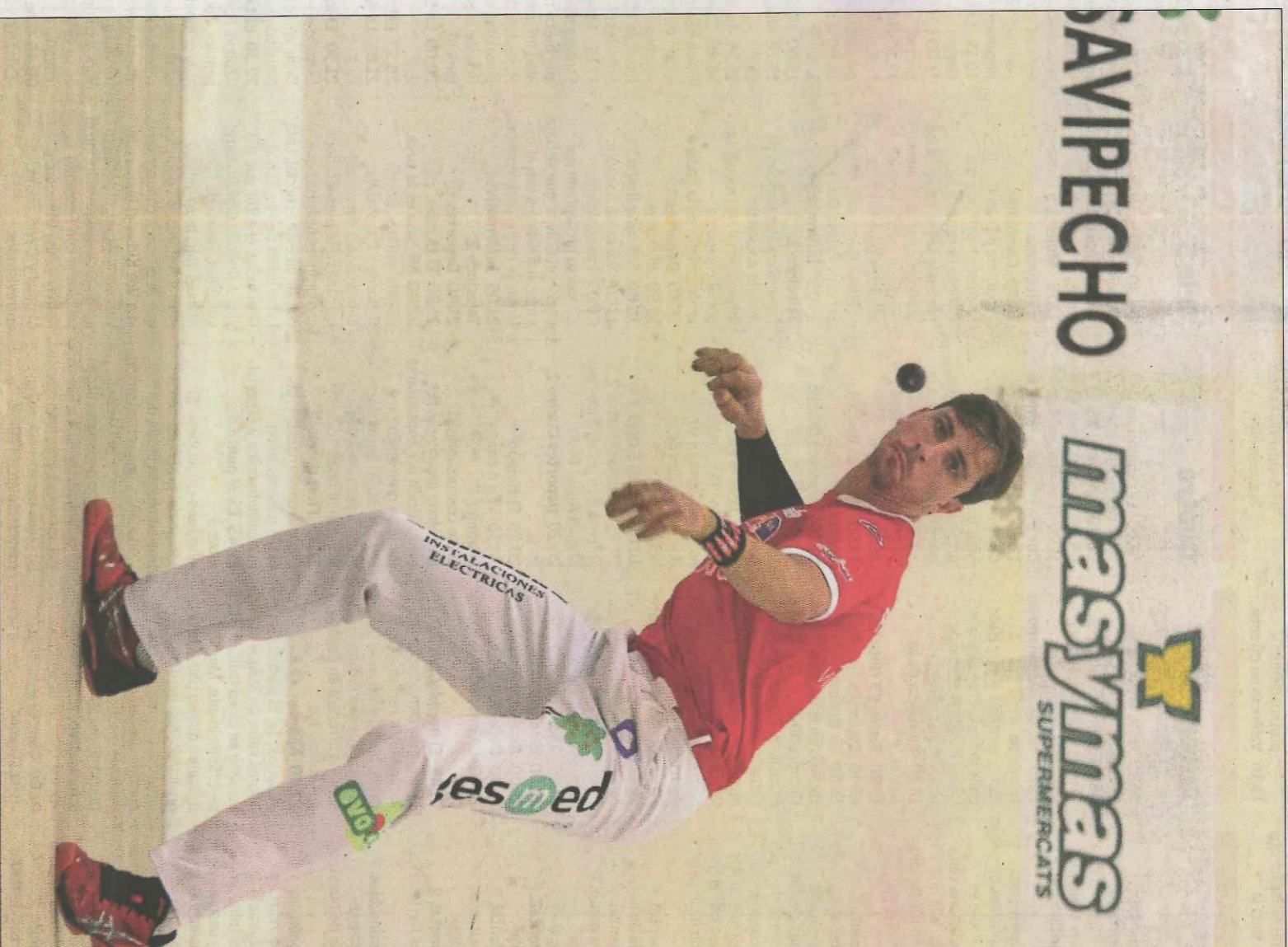
Ja en la final del trofeu Mestres, a Puchol II, qui jugava en parella amb Pere, li va tocar lidiar davant altre potent trio, el format per Genovés II, Javi i Tomás II. Altra partida disputada, competida i resolta a favor de la parella i amb tot un re-cital per part de Puchol II.

Després de guanyar el trofeu Mestres amb Pere com a migter, els dos tornaren a anunciar-se junts a altre dels grans trofeus de Nadal, el Memorial Vicent Pérez Devesa de Benidorm. Al trinquet de la Marina Baixa van tocar os. En la semifinal van caure davant Pere Roc II i Santi, dos pilotaris que a Benidorm juguen a 'casa'.

Sense pràcticament temps per a recuperar-se del colp rebut a Benidorm, va vindre la segona edició del trofeu Fundació José Luis López. Puchol II tornava al seu terreny, al seu trinquet, on domina cada llosa, cada pan de muralla. On controla, fins i tot, l'efecte que fa la pilota quan pega a la tela de la muralla lateral. A Pelayo ho té tot matemàticament estudiat.

Puchol II, formant equip amb Raül i Carlos, encarava el trofeu Fundació amb una primera partida que semblava, com a mínim, molt complicada de superar, davant un trio molt potent com el format per l'actual campió individual, Soro III, el migter campió de lliga, Félix, i el punter segurament més decisiu hui en dia, Tomás II. La victòria va caure a favor del trio de Puchol II per 60 a 25.

La segona cita per al trio de Puchol II al trofeu Fundació va ser el dia de Reis. Ja estaven classificats per a jugar la final, però no van es-

Puchol II ha guanyat el trofeu Mestres i dissabte jugarà la final del trofeu Fundació José Luis López. VM

LA PISSARRA

- DILLUNS 8 GENER ● 18:30
- TRINQUET BORKIAMA
- J. Salvador i Rafa
- Martí, Alvaro i Néstor
- DILLUNS 8 GENER ● 18:30
- TRINQUET XERACO
- Pablo i Josep
- Guadi i Canari
- DIMARTS 9 GENER ● 16:00
- TRINQUET MASSAMAGRELL
- Soro III i Félix
- Puchol II i Javi
- DIMERCRES 10 GENER ● 16:30
- TRINQUET GUADASSUAR
- Ian i Canari
- Sergio i Seve

PELAYO

Dissabte, finals del Fundació

Al llarg de la setmana es poden reservar i adquirir les entrades per a veure les finals del trofeu Fundació José Luis López que es jugaran este pròxim dissabte a partir de les 16:30 hores

En el Fundació J. L. López, Puchol II s'ha trobat a un recuperat i il·lusionat Raül i a un Carlos sempre efectiu

Soro III. VM

Dos partides prèvies abans de la final

Els finalistes coincidiran a Massamagrell i Guadassuar

VALÈNCIA | J. C. R.

■ Molts dels protagonistes de les finals del trofeu Fundació José Luis López coincidiran als trinquets de Massamagrell i Guadassuar abans de la gran final prevista per a dissabte.

Demà al trinquet de Massamagrell s'annuncien tres finalistes de la partida d'escala i corda, Soro III, Puchol II i Félix. Igual que passarà dissabte a Pelayo, demà a Massamagrell jugaran junts Soro III i Félix per a fer front a Puchol II, qui, al trinquet 'El Tío Pena', estarà acompanyat per Javi. Una partida molt atractiva.

Dimercres, al trinquet de Guadassuar, també s'annuncien tres dels finalistes de la partida de raspall, Ian, Sergio i Seve. El migter canvia de company. A Guadassuar jugarà amb Sergio i Ian formatà amb Canari.

Tornada de Marrabhi

Tornada exitosa la que va tindre Marrabhi al trinquet de Belleguard després d'un mes sense vestir-se blanc per culpa d'una osteopatia de pubis.

Marrabhi va obrir la porta gran de 'El Zurdo' després d'una victòria contundent. El seu trio, completat per Canari i Raül, va guanyar per 25 a 5 a la potent parella formada per Moltó i Sanchis.

Una victòria i un resultat que li han de servir per a agafar confiança després d'una molt llarga ratxa on les lesions no li han deixat rendir com en ell és habitual.

Una de les competicions més importants de la temporada està a punt de començar, la lliga, i de ben segur que Marrabhi intentarà fer tot el possible per a poder formar part dels equips que integren la competició.

PILOTA

El Circuit femení colpeja fort

► Cinc parelles en la categoria sub-18 i altres cinc en la sub-23 es voran les cares a Alcàsser des del 13 de gener al 20 de febrer

■ PEDRO VALERO / VALENCIA

Va de bo. Uns dies abans que es posen en marxa els circuits professionals masculins d'escala i corda i raspall, les xiques enceten el III Circuit de raspall sub-18 i sub-23, on es trobaran les millors jugadores de la modalitat, triades pels tècnics de la Federació Valenciana de Pilota.

El torneig, que es disputarà des del dissabte 13 de gener fins al 20 de febrer al trinquet d'Alcàsser, comptarà amb la participació de cinc parelles en cadascuna de les dues categories. Cada dissabte el trinquet acollirà quatre partides.

En la categoria sub-18 les formacions són les següents: Erika (CPV Alqueria de Asnar) i Julia (CPV Beniparrell); Maria (CPV Beniparrell) i Cristina (CPV Beniarbeig-El Verger); Natàlia CPV Moixent) i Joana (CPV Laguar); Lucía (CPV Beniparrell) i Marta (CPV Tavernes Blanques); Ester (CPV Xúquer-Sueca) i Nerrea (CPV Moixent).

Cal destacar que una de les venguts campiones, Marta de Tavernes Blanques, formarà equip enguany amb Lucía de Beniparrell. Per la seua banda, les subcampio-

Algunes de les jugadores que participaran al Circuit, entrenant a Alcàsser.

LEVANTE-EMV

nes Erika d'Alqueria d'Asnar i Joana de Laguar canviaran de parelles. Ester de Sueca i Natàlia de Navarres seran les dues debutants.

Pel que fa a la categoria sub-23, els equips seran: Victoria (CPV Rafeibunyol) i Joana (CPV Tavernes Blanques); Ana Puertes (CPV

Beniparrell) i Fanni (CPV Beniarbeig-El Verger); Anabel (CPV Tavernes Blanques) i Myriam CPV Alqueria d'Asnar); Aida (CPV Borbotó) i Noelia (CPV Beniparrell); Ana Sanchis (CPV Borbotó) i Amparo (CPV Borbotó).

En este cas, les quatre finalistes

Mococa, 1900. La febra de l'or i del cautxú transforma esta ciutat colombiana en un territori sense llei. El capellà Manuel Ignacio Santa Cruz presencia la partida de llargues més cruel de la història

La matança per un quinze

■ ALBERTO SOLDADO / VALENCIA

Manuel Ignacio Santacruz Lloyd, el Capellà Santacruz, el més cruel dels guerrillers de la tercera guerra carlina, natural d'El-Duaten, xicoteta població de les muntanyes guipuscoanes, no va ser l'únic capellà que va formar partides de guerrillers que defenien la causa de D. Carlos, encara que sí el que va adquirir major fama pel seu robust caràcter i per la seua determinació a l'hora d'executar sense pietat a tot lliberal que es trobara.

Deis seus recorreguts van escriure literats com Pío Baroja, Unamuno o Vall Inclán. D'espetri anàrquic es va enfrontar inclús als caps carlins convençut de que la seua entrega als més pobres i necessitats dels pobles que controlava, perquè entre ells repartia les riqueses robades, li farien invulnerable. No va ser així i finalment va haver de fugir a terres franceses. Tenia 31 anys. El rei Alfons XII, en 1876, ja finalitzada la guerra, va posar preu al seu cap, viu o mort.

El sacerdot, fugit en la ciutat francesa Lille sota la protecció de la Companyia de Jesús, va recupe-

rar els hàbits religiosos i es va comprometre a un canvi radical de vida després d'aconseguir el perdó del Vaticà. El seu esperit inquiet i aventurer no suportava la vida de clausure a Lille i va embarcar per a una missió jesuítica a Jamaica.

Tres huires després es va dirigir a les entranyes del sud de Colòmbia, on se li va conèixer com el pare Lloyd. Arre va quedar el sanguinari capellà Santa Cruz. Allí missionà entre la població indígena. La guerra dels Mil Dies entre conservadors i liberals que va assolir el departament de Nariño li va comprometre. Hi ha versions contradictòries sobre la seua implicació o la seua desafecció a la mateixa però el cas és que el capellà va decidir anar de Nariño a la cerca de Mococa, en el departament del Putumayo, a l'Amazònia colombiana.

Santacruz, en la seua joventut.

LEVANTE-EMV

És la ciutat del cautxú, de la quina, arbre de què s'extrau la gummha, curatu de la malaria; de l'or de rius i mines; lloc de disputa entre Colòmbia i Perú. Fins aquella ciutat sense llei arriba a

missionar el capellà Santa Cruz. Estem en 1900. Té 58 anys. La febra per enriquir-se segueix viva i l'exploració amb campanyes d'indis en règim d'esclavitud, cruelment vigent. Les pel·lícules del Oest americà mostren una realitat quasi beatífica com-

parada amb la realitat vital daquell allunyat racó on només la violència tenia cabuda. I fins on acudien científics disposats a estudiar els efectes medicinals de les «plantes dels deus», l'ayahuasca o yagé, un al·lucinogen d'efectes fulminants. Segurament va ser la planta que, contra la seua vo-

Mococa i xiquets a principis del segle xx.

LEVANTE-EMV

luntat van utilitzar els «chamanes», meges indígenes i per a la seua sorpresa salvar-la vida després d'entrar en un estat molt greu.

Però per a sorpresa majúscula l'experimentada pel Manuel Santacruz una vegada recuperat. Rondat prop del mercat li va cridar l'atenció una multitud que cridava, aplaudia o es queixava. Es va acostar i va descobrir que era el mateix joc que en la seua joventut va disfrutar en els pobles de la seua terra: un partit de Bote Luzea, o Llargues, amb huit jugadors, quatre per equip en acció, indis, blancs o mulats. Alguns que pareixien colons rebien diners i apuntaven en un brut paper: estaven apostant. Es jugaven cadenes, i braçalets d'or. Allò no li va agradar a home de tan reces costums. Al segon dia, va tornar al lloc on va observar el mateix espectacle però va observar matxets en cinyells i

alcats al vent, a més de revòlvers. La discussió sobre una «chaza» va provocar una verdadera massacre. Ni tan sols en la guerra de la seua joventut va veure el sacerdot tant d'odi o crueltat. Deis esmolats matxetassos no es van salvar ni les dones. El judge del joc es va desplombar als peus del sacerdot mort amb el cap obert pel matxet. Per a aqueixa matança no va haver-hi autoritat que l'evitara.

L'endemà, a l'alba, el capellà Santacruz va tornar a Nariño. Va morir en 1926 en Sant Ignasi, una parroquia per ell fundada, molt pròxima a Sant Josep d'Alban, epicentre del joc de «chazas» d'inoblidable record en l'últim municipal, ja no es juga a llargues en Mococa però continua sent una ciutat on la violència és norma habitual per a resoldre conflictes. La preguenta que continuem llançant a l'aire és qui va portar el joc de llargues a aquells territoris.

UN CAFÉ EN PELAYO CON...

José María Catalunya

VICEPRESIDENTE DE LA FUNDACIÓN

¿Que se pide en el bar?
Cortado
descafeinado

Lo pide al principio de la conversación y le dura casi hasta la mitad de la entrevista, sobre 20 minutos.

«Hoy los espónsores se deben al cariño por la vaqueta, pero Bancaixa renovaba cada año el patrocinio porque le daba más impactos que las campañas publicitarias»

MOISÉS RODRÍGUEZ

VALENCIA. José María Catalunya recuerda con una sonrisa sus primeros flirteos con la pilota. «Cuando cumplí los 18 y ya conducía, hacía de chófer para mi tío Miquel y otros aficionados del pueblo», recuerda. «Íbamos los martes con mi Ford Fiesta a Massanagrell, el trinquet de referencia para la gente de Gilet. Era el día de mercado, luego comíamos un bocadillo de pisto muy bueno que hacían en el bar, y a esperar hora y media a que cerraran la postura y empezara la partida», relata el hoy vicepresidente de la Fundación que ha de revitalizar la vaqueta profesional. Una de las tareas es que aquel evento deportivo de mediados del siglo XX evolucionó hacia la modernidad y compita con otras modalidades que sí han avanzado ya hacia los nuevos tiempos.

Alcalde de Gilet en cuatro legislaturas y vinculado profesionalmente con la banca, tiene claro dónde se debe incidir para reñotar el mundo profesional. «Nuestro objetivo prioritario es que la pilota tenga autonomía financiera». El vicepresidente de la Fundación admite que ahora se está planteando el futuro: habrá tres meses de transición mientras se dispute la Lliga y desde abril se apostará por un modelo. «Esto debe hacerse con una buena política de personal. Todo pasa por que los jugadores tengan tranquilidad y que las figuras estén bien pagadas. Que cuenten con servicios como la asistencia sanitaria», asegura.

Catalunya pone como argumento que, salvo la colombicultura, no hay otro deporte más característico de los valencianos. Lo hace para justificar las ayudas públicas a la pilota, aunque matiza: «El objetivo es no depender de las subvenciones, hemos de generar ingresos. La televisión hará que vuelvan las inversiones. En dos o tres años tenemos que haberlo conseguido y si no, habiernos fracasado».

También se refiere a la figura de José Luis López, el mecenas de la vaqueta y figura trascendental para haber mantenido a flote el mundo profesional en los últimos tiempos: «Soy partidario de hacerle un reconocimiento. Sin él, la pilota habría retrocedido 20 años, pero ahora la Fundación debe ser autosuficiente». Por ello, se está negociando con los cuatro bancos que patrocinan en pilota la póliza de unos 400.000 euros que cada año hay que contratar

¿QUIÉN ES J. MARÍA CATALUNYA?

Trayectoria profesional

Alcalde Gilet: Desde 1983 hasta finales de los 90.

Banca: Llegó a ser vicepresidente de la Fundación Bancaixa.

Pilota: Entró en la Fundación, de la que es vicepresidente.

En la pilota

Barcelona 92: Impulsó la exhibición en la olimpiada cultural.

Individual: Fue decisivo en la primera edición desde Caixa Segunt.

Dos frontones: Se construyeron en Gilet cuando era alcalde.

«Soy partidario de hacer un reconocimiento a José Luis López, sin él se habría retrocedido dos décadas»

«En dos o tres años debemos dejar de depender de las ayudas públicas. Si no, habiernos fracasado»

hasta que las instituciones abonaran sus subvenciones. Esta garantía la ha aportado el empresario en los últimos ejercicios.

El vicepresidente de la Fundación incide en la necesidad de llamar a la puerta a empresas que antaño patrocinaron pilota. «Se ha de ver por qué ya no tienen relación con nuestro deporte. ¿Si es rentable esponsorizar la vaqueta? En estos momentos es una cosa más de cariño», admite. Sin embargo, José María Catalunya recuerda los tiempos en que Bancaixa aportaba una importante cantidad por el Circuit, esto es, la actual Lliga: «Yo tengo unos cuaderños que preparé en aquella época y los impactos que tenía el torneo eran una animalada. El consejo de administración no tenía duda en renovar cada año porque generaba más que cualquier campaña publicitaria».

Para que la pilota vuelva a tener notoriedad, Catalunya apunta a dignificar la figura de los deportistas. «No deben dar la sensación de que cogemos lo que no quieren otros, sino resaltar lo positivo. Si hay un desastre, decido, pero no al primero que pase», afirma. También apunta al respecto: «Los profesionales deben estar contratados o ser autónomos, pero todos salvo alguna excepción. Hay que tener acotado qué es el profesionalismo. Y los trinquets deben tener unos estándares, no podemos estar siempre discutiendo dónde va la publicidad».

José María Catalunya, en la galería del dau de Pelayo. :: DAMIÁN TORRES

«El objetivo prioritario es que la pilota tenga autonomía financiera»

«Hemos de conseguir la tranquilidad de los jugadores, que las figuras estén bien pagadas y que cuenten con servicios como la asistencia sanitaria... Y acotar qué es profesionalismo»